

Obszar: Wybory

Szkoła Podstawowa im. Ignacego Krasickiego w Straszynie z Oddziałami Gimnazjalnymi

Wyzwanie

Organizujemy debatę wyborczą pomiędzy kandydatami i kandydatkami w szkole

Co?

Debata przedwyborcza

Dlaczego?

Chcemy lepiej poznać kandydatów do samorządu uczniowskiego.

Co wydarzyło się krok po kroku?

1. Uczennice i uczniowie postanowili zorganizować dwie debaty: kandydatów do samorządu klas 4-6 i osobno do samorządu gimnazjum i klas 7. Na co dzień samorzady współpracują ze sobą.
2. Wyznaczono termin i miejsce debat: klasy 4-6 spotkały się na hali sportowej w obecności uczniów i uczennic z całej szkoły, a gimnazjum – w jednej z sal lekcyjnych (debata była otwarta dla chętnych).
3. W obydwu debatach najpierw zaprezentowali się kandydaci i kandydatki do samorządu, a następnie pozostali uczniowie i uczennice zadawali im pytania oraz komentowali wystąpienia.
4. Dyskusje dotyczyły ciekawych, ważnych dla uczennic i uczniów, niekiedy trudnych kwestii, którymi powinien zająć się samorząd w najbliższym czasie. Uczniowie słuchali się nawzajem i rozmawiali ze sobą z szacunkiem.
5. Wśród poruszonych tematów były m.in. sprawy braków w sprzęcie sportowym, tolerancji w szkole i integracji.
6. Po debacie gimnazjalnej odbyły się prawyборы.

Jakie są mocne strony tej dobrej praktyki?

- Kandydatki i kandydaci mieli możliwość osobiście zaprezentować siebie i swój program przed wyborcami. Uczniowie i uczennice szkoły mogli osobiście poznać kandydatów i kandydatki oraz zadać im ważne pytania.
- Rozwinięcie umiejętności komunikacyjnych.
- Wsparcie nauczycieli i dyrekcji w organizacji wydarzenia.
- Możliwość wysłuchania i lepszego zrozumienia poglądów innych, nauka argumentowania swojego zdania.

Obszar: Komunikacja i media

Szkoła Podstawowa nr 29 im. Jana Kochanowskiego w Łodzi

Wyzwanie

Tworzymy nowy uczniowski środek przekazu informacji w naszej szkole.

Co?

Założenie kanału w serwisie YouTube

Dlaczego?

Chcemy dotrzeć do uczniów w nowy, ciekawy sposób.

Co wydarzyło się krok po kroku?

1. Uczniowie i uczennice postanowili założyć kanał w serwisie YouTube.
2. Rozpoczęli poszukiwania osób, które lubią zajmować się obróbką filmów oraz takich, które nie boją się kamery i potrafią ciekawie opowiadać.
3. Młodzież postanowiła stworzyć cykl samorządowych programów informacyjnych o tytule *Na lipę*.
4. W krótkich programach uczniowie prezentowali ustalenia z zebrań rady samorządu uczniowskiego, przypominali o projektach, zadaniach i akcjach samorządowych. Pod okiem opiekunki uczennice i uczniowie uczyli się korzystać z narzędzi potrzebnych do tworzenia filmików.
5. Filmiki udostępniane są także na stronie internetowej szkoły oraz w grupie samorządowej na Facebooku, dzięki czemu mogą one dotrzeć do szerokiej publiczności.
6. Usprawniono przepływ informacji między samorządem a pozostałymi uczniami i uczennicami. Ustalono stały termin spotkań rady samorządu z uczniami, by omawiać sprawy bieżące, wymieniać się pomysłami, przypominać o zadaniach i kolejnych działaniach. W spotkaniach mogli wziąć udział wszyscy uczniowie i nauczyciele.

Jakie są mocne strony tej dobrej praktyki?

- Rozwijanie kreatywności, przełamywanie barier, nauka występowania przed kamerą i poznawania narzędzi potrzebnych do produkcji filmów.
- Stworzenie nowego, ciekawego źródła informacji, dzięki któremu społeczność szkolna może przyswajać wiedzę w przystępny sposób.
- Możliwość dotarcia do dużej grupy osób poprzez filmy udostępniane w serwisie YouTube.

Link do kanału na YouTube:

<https://www.youtube.com/channel/UCLJS8ftzamotHcJ8Ziepb9Q>

Obszar: Komunikacja i media
Zespół Szkół im. Sylwestra Kaliskiego w Górze

Wyzwanie

Wprowadzamy stały sposób komunikacji uczennic i uczniów z dyrekcją

Co?

Wprowadzenie stałych spotkań z dyrekcją.

Dlaczego?

Chcemy rozmawiać o sprawach szkoły z osobą, która nią kieruje, i uzyskać większy wpływ na to, co dzieje się w szkole.

Co wydarzyło się krok po kroku?

1. Szkoła wprowadziła zwyczaj stałych spotkań samorządu z dyrekcją. Przewodnicząca samorządu ustala z dyrektorką szkoły termin spotkania i przekazuje informację samorządowi uczniowskiemu.
2. W spotkaniu uczestniczą osoby, które organizowały jakąś akcję i chcą o niej opowiedzieć lub planują działanie w najbliższym miesiącu.
3. Spotkania przebiegają według ustalonego porządku: najpierw dyrektor przedstawia, co udało się zrobić w ostatnim miesiącu, a potem pyta uczniów o plany na przyszłość i opinie w różnych kwestiach.
4. Następnie uczniowie zgłaszają swoje pomysły. Dyrektor odnosi się do nich, część akceptuje.
5. Dyrektor opowiada o inicjatywach uczniów na zebraniach z rodzicami.
6. Poza ustalonymi terminami comiesięcznych spotkań uczniowie mogą zgłosić się ze swoimi pomysłami także w innych terminach.

Jakie są mocne strony tej dobrej praktyki?

- Każdy uczeń lub uczennica może wyjść ze swoją inicjatywą.
- Dyrekcja jest otwarta na pomysły, uwagi i opinie uczennic i uczniów, pyta ich o zdanie.
- Spotkania odbywają się regularnie.
- Można zgłosić swoje pomysły także poza ustalonymi terminami spotkań.

Obszar: Podejmowanie decyzji

Gimnazjum nr 27 z Oddziałami Integracyjnymi w Sosnowcu

Wyzwanie

Ważną dla społeczności szkolnej decyzję podejmujemy w procesie współdecydowania, zgodnym z opisem w materiałach CEO.

Co?

Decyzja dotycząca rozdysponowania pieniędzy pochodzących z młodzieżowego budżetu obywatelskiego.

Dlaczego?

Chcemy wspólnie podjąć decyzję dotyczącą wydatkowania otrzymanej kwoty i dać wszystkim w szkole możliwości udziału w tym procesie.

Co wydarzyło się krok po kroku?

1. Miasto Sosnowiec przeznaczyło część budżetu na sfinansowanie zadań zgłoszonych przez uczennice i uczniów. Młodzież miała zdecydować o wydaniu kwoty 6060 zł dla klas 4-7 i takiej samej dla klas gimnazjalnych.
2. Uczniowie i uczennice zorganizowali lekcje informacyjne. Na zajęciach z wychowawcą mogli dokładnie się zapoznać z regulaminem młodzieżowego budżetu obywatelskiego, a od opiekuna MBO uzyskać dodatkowe wyjaśnienia.
3. Propozycję zadania z towarzyszącym uzasadnieniem mógł zgłosić każdy uczeń pod warunkiem, że do swojego pomysłu przekonał przynajmniej 15 rówieśników, opracował wstępny kosztorys, a zadanie było zgodne ze statutem szkoły.
4. Komisja konsultacyjna składająca się z dyrektora szkoły, dwojga nauczycieli, dwojga uczniów i przedstawiciela Młodzieżowej Rady Miasta oceniła zgłoszone zadania i stworzyła listę pozytywnie zaopiniowanych projektów (odrzucono te niezgodne z regulaminem).
5. Następnie uczennice i uczniowie promowali pozytywnie zaopiniowane projekty za pomocą dostępnych środków (np. plakaty, prezentacje, dyskusje na lekcjach, rozmowy).
6. Podczas kilkudniowego głosowania każdy uczeń dostawał specjalną kartę, na której zaznaczał jeden wybrany projekt.
7. Nad przebiegiem głosowania czuwała komisja, która po zakończeniu przeliczyła głosy i ogłosiła zwycięskie projekty.
8. Informacja o wynikach głosowania została przekazana uczniom i uczennicom za pośrednictwem gazetki i strony internetowej szkoły.

Jakie są mocne strony tej dobrej praktyki?

- Zaangażowanie w proces współdecydowania całej społeczności szkolnej.
- Poinformowanie o działaniu na lekcjach informacyjnych.
- Jasne zasady zgłaszania projektów.
- Możliwość przedstawienia swojego pomysłu przez wszystkich uczniów i uczennice.

- Czas na promocję pozytywnie zatwierdzonych projektów.
- Możliwość zagłosowania na wybraną propozycję przez każdego z uczniów.
- Poinformowanie o wynikach dostępnymi kanałami informacyjnymi.
- Klarowność procesu i zasad wybierania projektów.

Obszar: Podejmowanie decyzji

Zespół Szkół nr 3 im. Mikołaja Reja w Kędzierzynie-Koźlu

Wyzwanie

Wybrany fragment przestrzeni szkolnej zostaje przeorganizowany przez uczniów i dla nich (np. stworzenie kącika wypoczynku, remont sal zgodnie z zaleceniami uczniów i uczennic, mural na ścianie szkoły stworzony przez młodzież).

Co?

Stworzenie kącika relaksu w szkole przez uczniów i uczennice

Dlaczego?

Chcemy samodzielnie tworzyć przestrzeń, w której przebywamy.

Co wydarzyło się krok po kroku?

1. Uczennice i uczniowie wyrazili potrzebę stworzenia miejsca do odpoczynku, relaksu. Pomysł został przedstawiony dyrekcji, która wyraziła zgodę na jego realizację i wskazała miejsce, które mogłoby zostać zagospodarowane przez uczniów i uczennice.
2. Wspólnie zaplanowano i zdecydowano, jak zagospodarować przestrzeń przeznaczoną na kącik relaksu. Postanowiono zrobić kanapy z palet.
3. Na zebraniu rady rodziców przewodniczący rady samorządu uczniowskiego poprosił rodziców o pomoc w zebraniu potrzebnych materiałów: desek, farb, materacy i materiałów na poszewki.
4. Uczennice i uczniowie szlifowali i malowali palety, a potem z pomocą konserwatorów łączyli je, tworząc kanapy.
5. Młodzież zgromadziła też materiały na poszewki (część pozyskano z zasobów szkoły, wykorzystując stare zasłony, część zakupiono w sklepie z ubieranych wcześniej pieniędzy). Dorośli pomogli uszyć poszewki na palety.
6. Grupa ukończyła tworzenie kącika relaksu, montując we wnęce poduszki i umieszczając w tej przestrzeni kanapy.
7. 24 kwietnia odbyło się oficjalne otwarcie kącika relaksu i sali SiestaRej, czyli sali gier. W wydarzeniu uczestniczyli zaproszeni goście, media i cała społeczność szkolna. Były dyplomy i podziękowania.

Jakie są mocne strony tej dobrej praktyki?

- Podjęcie decyzji o zagospodarowaniu przestrzeni zgodnie z potrzebami uczniów i uczennic.
- Umiejętność zorganizowania potrzebnych materiałów i zaplanowania prac.
- Duże wsparcie od strony rodziców, współpraca z nimi.
- Sukces tego działania zmotywował uczniów do dalszych prac – utworzenia sali gier.

Film z otwarcia kącika relaksu: <https://www.youtube.com/watch?v=IJF7ZUzE5Bk&feature=youtu.be>

Obszar: Podejmowanie decyzji

Szkoła Podstawowa nr 1 im. św. Kazimierza w Kartuzach

Wyzwanie

Organizujemy w naszej szkole budżet partycypacyjny zgodnie z opisem zawartym w materiale CEO *Dobre praktyki z USA*. Kwota, o której przeznaczeniu decydują uczniowie i uczennice, jest nie mniejsza niż 1500 zł.

Co?

Wspólne podjęcie decyzji dotyczącej celu przeznaczenia funduszy otrzymanych od dyrekcji.

Dlaczego?

Chcemy wspólnie podjąć decyzję ważną dla uczniów i uczennic.

Co wydarzyło się krok po kroku?

1. Dyrektor przeznaczył 1000 złotych na realizację pomysłów uczniów w ramach budżetu uczniowskiego.
2. Zespół projektowy przygotował regulamin budżetu samorządu uczniowskiego oraz harmonogram działań, który opublikował na grupie szkoły na Facebooku.
3. Przewodniczący klas przeprowadzili na godzinach wychowawczych dyskusję nad potrzebami uczniów i sporządzili listę propozycji zadań do sfinansowania w ramach budżetu uczniowskiego.
4. Na kolejnym zebraniu rady samorządu uczniowskiego wspólnie wybrano trzy propozycje, spośród których uczniowie i uczennice szkoły mieli wybrać jedną.
5. Przeprowadzono ogólnoszkolne głosowanie z zachowaniem wszystkich demokratycznych procedur. Uczennice i uczniowie mogli zagłosować na: sprzęt sportowo-rekreacyjny na korytarzu (bokserski worek treningowy oraz rowerek stacjonarny), ławki na korytarzu (około 10 siedzisk) lub przeniesienie sklepiku i organizację kawiarenki w świetlicy.
6. Komisja policzyła głosy – okazało się, że wygrała ostatnia propozycja.

Jakie są mocne strony tej dobrej praktyki?

- Wszyscy uczniowie i uczennice mogli zaproponować swoje pomysły podczas dyskusji w klasach, a następnie zagłosować na wybraną propozycję.
- Podczas dyskusji w klasach doszły do głosu potrzeby uczniów, na które nikt wcześniej nie zwrócił uwagi.
- Dyrektor wykazał inicjatywę, wyszedł naprzeciw potrzebom uczniów i uczennic oraz zdecydował się odpowiedzieć na niektóre z nich poza ramami budżetu uczniowskiego.

Obszar: Działania uczniów

Zespół Szkół nr 3 im. Mikołaja Reja w Kędzierzynie-Koźlu

Wyzwanie

Przeprowadzamy diagnozę potrzeb i zainteresowań młodzieży w naszej szkole, obejmującą wszystkich uczniów i uczennice, z wykorzystaniem metody innej niż ankieta. Wnioski przekładamy na konkretne działania, które umieszczamy w planie pracy.

Co?

Przeprowadzenie diagnozy dotyczącej potrzeb i zainteresowań uczniów i uczennic przy pomocy dwóch metod badania; wyciągnięcie wniosków do dalszej pracy.

Dlaczego?

Chcemy poznać zainteresowania i umiejętności uczniów i uczennic oraz zaplanować działania odpowiadające na potrzeby młodzieży, wykorzystujące jej potencjał.

Co wydarzyło się krok po kroku?

1. Uczniowie i uczennice wybrali dwie metody, za pomocą których chcieli przeprowadzić badanie: ankietę i pudełko pomysłów.
2. Pudełko z prośbą o umieszczanie w nim uwag dotyczących działalności samorządu postawili w głównym miejscu w szkole (przed izbą tradycji). Ponadto uczniowie ogłosili tę inicjatywę we wszystkich klasach.
3. Młodzież przygotowała ankietę, dzięki której poznała opinie innych uczennic i uczniów (wykorzystano kwestionariusz zaproponowany przez CEO).
4. Pytania dotyczyły tego, co jest w szkole potrzebne, jakie talenty i umiejętności mają uczniowie i uczennice, czym zajmują się poza szkołą, czy chcą brać udział w imprezach szkolnych lub innych działaniach. Poruszono także temat słabych stron, które młodzież dostrzega w szkole.
5. Wyznaczone osoby odwiedziły klasy i rozdały uczniom i uczennicomankiety.
6. Po zebraniu wypełnionych ankiet zespół przeanalizował każdą z nich i podsumował wyniki.
7. Z ankiety wywnioskowano, że uczniowie mają wiele pomysłów, aktywnie spędzają czas po lekcjach, uprawiając sport, mają także wiele zainteresowań, takich jak psychologia, język koreański, fotografia i inne.
8. Dzięki diagnozie samorząd dowiedział się, ilu uczniów chce się angażować w poszczególne działania szkolne (np. 79 osób wyraziło zainteresowanie dokończeniem kącika relaksu), co uczniowie lubią w szkole i chcą zachować bez zmian (np. automaty z kawą, krótkie przerwy), jakie zajęcia powinny zostać wprowadzone oraz co poprawić (zlikwidować nieprzyjemny zapach na sali gimnastycznej, zainterweniować w sprawie lepszej komunikacji autobusowej).
9. Zespół wyciągnął wnioski do dalszej pracy samorządu uczniowskiego:
  - Zadbać o różnorodność zajęć pozalekcyjnych – w porozumieniu z dyrektorem i nauczycielami.

- Wysłać pisma do Miejskiego Zakładu Komunikacji w sprawie poprawy komunikacji autobusowej.
- Organizować więcej imprez integracyjnych.
- Dokończyć prace nad kącikiem relaksu.
- Zauważono także talenty uczniów szkoły, z których można w przyszłości korzystać.

Jakie są mocne strony tej dobrej praktyki?

- Uczennice i uczniowie przygotowali i przeprowadzili szczegółową ankietę i dokładnie przeanalizowali jej wyniki.
- Wyciągnęli wnioski do dalszej pracy, uwzględniając potrzeby i zainteresowania uczniów.

Obszar: Działania uczniów

Zespół Szkół nr 1 im. Władysława Orkana w Nowym Targu

Wyzwanie

Tworzymy sekcje tematyczne angażujące osoby zainteresowane danym tematem lub działaniem – włączamy do nich osoby spoza władz samorządu uczniowskiego (min. 10 nowych osób dołącza do sekcji). Wyzwanie archiwalne z edycji 2017/2018.

Co?

Zorganizowanie turnieju e-sportowego przez sekcję tematyczną.

Dlaczego?

Chcemy zorganizować działanie związane z zainteresowaniami chętnych uczniów i rozwijać wspólne pasje.

Co wydarzyło się krok po kroku?

1. Po rozmowach międzyklasowych powołano sekcję tematyczną zainteresowaną grami.
2. Sekcja postanowiła zorganizować turniej gier e-sportowych. Uczennice i uczniowie ułożyli plany, regulaminy i harmonogram całego dnia.
3. Regulaminy zostały poprawione po skonsultowaniu ich z dyrektorem, a następnie stworzono listę chętnych graczy, wolontariuszy oraz potrzebnych rzeczy.
4. Chętne osoby zajęły się zorganizowaniem i rozstawieniem sprzętu.
5. Odbył się turniej indywidualnych i drużynowych rozgrywek, w których wzięło udział ponad 100 osób.

Jakie są mocne strony tej dobrej praktyki?

- Działanie wyniknęło z realnych zainteresowań i potrzeb uczniów i uczennic, dzięki czemu w organizację wydarzenia włączyły się osoby, które dotąd nie angażowały się w pracę samorządu.
- Duży odzew ze strony uczniów – zarówno ze strony graczy, jak i publiczności.
- Możliwość integracji i wspólnego rozwijania pasji w gronie rówieśników.

- Duża samodzielność uczniów i uczennic w zaplanowaniu turnieju i zorganizowaniu potrzebnego sprzętu, nauka współpracy.
- Wsparcie i zaangażowanie (także udział w turnieju) nauczycieli i nauczycielek.

Obszar: Działania uczniów

Szkoła Podstawowa im. Króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie

Wyzwanie

Organizujemy dzień/noc integracyjną dla uczniów szkoły, podczas której każda klasa jest odpowiedzialna za przygotowanie poszczególnych elementów wydarzenia.

Co?

Dzień Wiosny przygotowany przez uczniów.

Dlaczego?

Chcemy zorganizować wydarzenie, podczas którego uczniowie i uczennice będą mogli się zintegrować.

Co wydarzyło się krok po kroku?

1. Na spotkaniu samorządu uczniowskiego zebrano wspólnie pomysły na organizację Dnia Wiosny.
2. Wśród pomysłów znalazły się: dzień bez lekcji, prowadzenie lekcji przez uczennice i uczniów, warsztaty plastyczne, olimpijka, prowadzenie lekcji dla młodszych klas, Kahoot (narzędzie do quizów edukacyjnych online), szkolny *escape room*, szkolny konkurs *Mam talent*, karaoke, pokaz mody wiosennej.
3. Pomysły przedstawiono dyrektor szkoły, a większość z nich została zaakceptowana.
4. Klasy podzieliły się zadaniami i stworzyły plan, po czym przystąpiły do przygotowań.
5. Po dwóch pierwszych lekcjach przygotowanych i prowadzonych przez uczniów i uczennice, klasy czwarte uczestniczyły w warsztatach plastycznych, piąte wraz z nauczycielem muzyki wzięły udział we wspólnym karaoke, a klasy szóste i siódme – w szkolnym Kahooce i rozwiązywaniu zagadek. Chętni uczniowie grali w podchody.
6. Na sali gimnastycznej odbył się szkolny konkurs *Mam talent* dla wszystkich uczniów i uczennic, a po prezentacji uczestnicy dostali upominki i dyplomy.
7. Na koniec odbył się pokaz wiosennej mody – uczniowie z każdej chętnej klasy mieli stworzyć strój wiosenny i zaprezentować go na sali gimnastycznej.

Jakie są mocne strony tej dobrej praktyki?

- Pomysły wymyślili uczniowie i uczennice.
- Jasno podzielono zadania pomiędzy klasy.
- Powstał harmonogram wydarzenia uwzględniający czas, miejsce i osoby odpowiedzialne za daną część inicjatywy.
- Uczniów wspierali nauczyciele i dyrekcja.

Obszar: Działania uczniów

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Nysie

Wyzwanie

Organizujemy dzień/noc integracyjną dla uczniów szkoły, podczas której każda klasa jest odpowiedzialna za przygotowanie poszczególnych elementów wydarzenia.

Co?

Filmowa noc w szkole

Dlaczego?

Chcemy zorganizować wydarzenie, podczas którego uczniowie i uczennice będą mogli się zintegrować.

Co wydarzyło się krok po kroku?

1. Na spotkaniu samorządu uczniowskiego zaplanowano wydarzenie. Młodzież:
  - Wybrała motyw imprezy spośród kilku propozycji.
  - Wymyśliła zadania dla grup – nakręcenie krótkiego filmu na zadany temat.
  - Wybrała sposób podziału na grupy – losowanie.
  - Zaplanowała program wydarzenia: projekcja stworzonych filmów, ocenianie, nagroda – tort, seans filmowy.
  - Wyodrębniła zadania oraz podzieliła je między klasy: przygotowanie sal, kolacji, śniadania, sprzętu do projekcji; wybór filmu; zgody opiekunów, dyrektor i pani woźnej na organizację imprezy; przygotowanie tortu.
2. Zorganizowano wspólne posiłki: zebrano środki oraz z pomocą rodziców kupiono produkty.
3. W dniu wydarzenia przygotowano sale do noclegu, po czym nastąpiło oficjalne rozpoczęcie imprezy. Grupy wylosowały nazwy filmów.
4. Zespoły przygotowały scenariusze, nakręciły i zmontowały filmiki.
5. Wyświetlono filmiki, wybrano najlepszy i wręczono nagrodę – tort.
6. Uczniowie i uczennice wzięli udział w projekcji filmu.
7. Rano po śniadaniu wspólnie posprzątaali salę.

Jakie są mocne strony tej dobrej praktyki?

- Wyszczególnienie i podział zadań pomiędzy klasy na spotkaniu organizacyjnym.
- Zaangażowanie całej społeczności szkolnej w przygotowania.
- Umożliwienie uczniom i uczennicom wykazania się kreatywnością, stworzenia filmów integracji.
- Wsparcie ze strony rodziców, nauczycieli i nauczycielek oraz pracowników szkoły.

Obszar: Uczenie się i nauczanie

Szkoła Podstawowa im. Macieja Rataja w Karczmiskach

Wyzwanie

Organizujemy dyskusje klasowe lub szkolne o tym, co nas motywuje do nauki. Wnioski przedstawiamy nauczycielom i nauczycielkom i opracowujemy konkretne propozycje do wprowadzenia w życie.

Co?

Badanie motywacji uczniów i wypracowanie systemu motywacyjnego.

Dlaczego?

Chcemy sprawdzić, co motywuje uczniów i uczennice do nauki, oraz zaplanować rozwiązania, które zwiększą motywację młodzieży w przyszłości.

Co wydarzyło się krok po kroku?

1. Każda klasa przeprowadziła dyskusję *Co nas motywuje do nauki?*
2. Wnioski zostały przedstawione na plakatach wywieszonych w szkolnym korytarzu.
3. Zaplanowano opracowanie i wprowadzenie w życie rozwiązań, które stanowiłyby System Motywacyjny w Naszej Szkole.

Jakie są mocne strony tej dobrej praktyki?

- Umożliwienie wszystkim uczniom i uczennicom wypowiedzenia się dzięki rozmowom w każdej klasie; przedstawienie wniosków w formie czytelnych i ciekawych plakatów.
- Poznanie motywatorów uczenia się oraz zrozumienie, że wewnętrzne bodźce oraz wyznaczone cele i ich realizacja są ważniejsze od obiecanych prezentów.
- Zrozumienie przez młodszych członków społeczności szkolnej, że motywacja zewnętrzna w postaci prezentów i nagród wystarcza tylko na chwilę, a najważniejsza jest osobista motywacja do działania.

Obszar: Uczenie się i nauczanie

Gimnazjum Publiczne z Oddziałami Integracyjnymi w Mircu

Wyzwanie

Organizujemy dyskusje klasowe lub szkolne o tym, co nas motywuje do nauki. Wnioski przedstawiamy nauczycielom i nauczycielkom i opracowujemy konkretne propozycje do wprowadzenia w życie.

Co?

Współdecydowanie o stworzeniu systemu motywowania uczniów i uczennic do nauki.

Dlaczego?

W szkole brakowało systemu motywowania dostosowanego do potrzeb uczniów i uczennic.

Co się działo krok po kroku?

1. Powstał zespół, którego celem było opracowanie nowego systemu motywowania do nauki – w jego skład weszły osoby reprezentujące uczniów, uczennice i nauczycieli, nauczycielki.
2. Rozpoczęto od zebrania opinii od społeczności szkolnej. Na korytarzu zawieszono sznurki z kartkami w kształcie chorągiewek. Wszyscy mogli wyrazić swoją opinię poprzez zapisanie na kartce odpowiedzi na pytanie „Co motywuje mnie do nauki?”.
3. Odpowiedzi zostały opracowane przez zespół, a następnie poddane konsultacjom klasowym. Uczniowie i uczennice dyskutowali o tym, które z pomysłów najbardziej im odpowiadają.
4. Opinie uzyskane w debatach w klasie zostały przeanalizowane przez zespół i na tej podstawie wybrano pomysły, które zostały wprowadzone w życie.
5. Wprowadzono następujące propozycje: immunitet uczniowski (dla osób uzyskujących min. 50 ocen bardzo dobrych i celujących – możliwość trzykrotnego zwolnienia z odpowiedzi i kartkówek); obniżenie średniej ocen, od której uczniowie i uczennice otrzymują nagrody; promowanie osiągnięć uczniów i uczennic w innych dziedzinach niż nauka, na specjalnej tablicy, żeby większa część młodzieży mogła być doceniona.

Jakie są mocne strony?

- Wykorzystanie różnorodnych metod zbierania opinii (flagi, dyskusje w klasach).
- Zaangażowanie w podejmowanie decyzji całej społeczności szkolnej.
- Współdecydowanie o temacie ważnym dla wszystkich uczniów i uczennic.

Obszar: Uczenie się i nauczanie

Gimnazjum im. Czesława Miłosza w Topoli Królewskiej

Wyzwanie

Tworzymy kryteria oceniania i udzielania informacji zwrotnej

Co?

Włączanie uczniów i uczennic w tworzenie kryteriów oceniania i udzielania informacji zwrotnej

Dlaczego?

Żeby uczniowie i uczennice współtworzyli swój proces uczenia się, a ocena służyła ich rozwojowi.

Co się działo krok po kroku?

1. Zasady oceniania na każdym przedmiocie wiszą na tablicy w każdej klasie, zatem wszyscy mają do nich dostęp na bieżąco. -
2. Na wszystkich przedmiotach wprowadzony jest system udzielania informacji zwrotnej uczniom i uczennicom.
3. Uczniowie i uczennice ustalają nacobezu (kryteria sukcesu) do sprawdzianów – współdecydują o tym, co powinni potrafić i wiedzieć i na jakiej podstawie będą oceniani.
4. Wprowadzono ocenę koleżeńską. Uczniowie i uczennice sprawdzają sobie nawzajem sprawdziany i kartkówki na podstawie wcześniej ustalonych kryteriów.
5. Uczniowie i uczennice gimnazjum przygotowali również lekcję opartą na zasadach oceniania kształtującego dla dzieci z przedszkola.
6. W szkole nie ma niezapowiedzianych kartkówek.
7. Raz w roku każda klasa bierze udział w sondzie „Co nam pomaga, a co przeszkadza się skutecznie uczyć” – anonimowe odpowiedzi umieszczane są na karcie papieru. Następnie nauczyciele i nauczycielki analizują odpowiedzi.
8. Przeprowadzono konsultacje zapisów wewnątrzszkolnego systemu oceniania poprzez dyskusje w klasach, z których wyniki zebrano na spotkaniu władz samorządu uczniowskiego i przedstawiono radzie pedagogicznej. Wprowadzono m.in. zakaz zadawania prac domowych na weekendy.

Jakie są mocne strony?

- Stosowanie wielu elementów oceniania kształtującego w szkole – cele lekcji, nacobezu, informacja zwrotna, ocena koleżeńska.
- Konsultacje WSO objęły ogół uczniów i uczennic w szkole.
- Uczniowie i uczennice sami stosują metody oceniania kształtującego przygotowując lekcje dla przedszkolaków!

DOBRE PRAKTYKI Z USA

Obszar: Podejmowanie decyzji

Bioscience High School , Phoenix, Arizona

Materiał do wyzwania: 4. Organizujemy w naszej szkole budżet partycypacyjny zgodnie z opisem zawartym w materiale CEO *Dobre praktyki z USA*. Kwota, o której przeznaczeniu decydują uczniowie i uczennice, jest nie mniejsza niż 1500 zł.

Co?

Budżet partycypacyjny

Dyrektor szkoły postanowił, że o przeznaczeniu części budżetu zadecydują uczniowie. Narzucił jedną zasadę – projekty muszą dotyczyć szkolnej społeczności. Stworzono komitet, składający się z 4 przedstawicieli każdego poziomu klas, który był odpowiedzialny za napisanie zasad i realizację budżetu. W pierwszym roku 45 uczniów złożyło łącznie 30 propozycji, z czego 18 spełniało wymagania formalne. Po promocji pomysłów, odbyło się głosowanie – każdy mógł wybrać trzy, czyli tyle ile miało zostać wybranych. Uczniowie zadecydowali aby pieniądze przeznaczyć na: warsztaty ze zrównoważonego rozwoju, kolorowy atrament aby wydrukować dekoracje na studniówkę, wymianę części w mikroskopach szkolnych.

Jak to wprowadzić w Waszej szkole?

1. Ustalcie zasady

Zastanówcie się nad zakresem projektów, czy pomysł może złożyć zespół czy każda osoba, informacjami, jakie należy podać (wymaganiami formalnymi), terminem i metodą głosowania.

Pomyślcie jaką kwotę (pieniądze mogą pochodzić z budżetu szkoły lub SU) chcecie przeznaczyć na realizację pomysłów. Zasady spiszcie prostym językiem i poinformujcie o nich uczniów.

2. Pomysły na działania

Rozpromujcie idee i zasady budżetu partycypacyjnego. Poproście przewodniczących klas, aby opowiedzieli o regułach zgłaszania projektów na godzinach wychowawczych. Jeśli jest możliwość zorganizujecie debaty klasowe lub debatę szkolną o pomysłach i potrzebach – te materiały pomogą Wam ją zorganizować.

3. Zebranie pomysłów

Po zakończeniu zbierania pomysłów przejrzyjcie wszystkie propozycje. Niektóre mogą nie spełniać wymagań formalnych. Inicjatorzy tych projektów powinni zostać jasno poinformowani dlaczego zostały wykluczone. Zastanówcie się czy nie chcecie dać szansy na wprowadzenie zmian we wniosku i dopuszczenie go.

4. Promocja

Opublikujcie listę wszystkich pomysłów, na które będzie można głosować. Zadbajcie aby informacja wisiła w szkole oraz w mediach szkolnych. Pomysłodawcy konkretnych projektów powinni zadbać o ich promocję – plakaty, ulotki, wydarzenia na Facebook-u.

5. Głosowanie

Głosowanie może odbywać się poprzez ankietę on-line i trwać kilka dni.

6. Wyniki

Jeśli zdecydowaliście się na głosowanie online sprawdźcie, czy wszystkie głosy są ważne (nikt nie może zagłosować dwa razy).

7. Realizacja

Pamiętajcie, że zwycięskie projekty muszą zostać zrealizowane i odpowiadają za to władze SU i Dyrekcja.

Dlaczego warto to wprowadzić?

- Uczniowie poznają w praktyce mechanizm budżetu partycypacyjnego.
- Projekty w szkole realizowane są z inicjatywy uczniów i odpowiadają na ich potrzeby.
- Uczniowie mają większe poczucie wpływu na to, co się dzieje w szkole.
- Każdy uczeń ma możliwość zagłosowania.

DOBRE PRAKTYKI Z USA

Obszar: Podejmowanie decyzji

Pittsfield Middle High School, Pittsfield, New Hampshire

Co?

Wspólne podejmowanie decyzji

W szkole działa organ, w którego skład wchodzi dyrekcja, przedstawiciele nauczycieli, personelu szkolnego i (najliczniejsza grupa) przedstawiciel każdej klasy. Jest to organ, który wspólnie podejmuje najważniejsze decyzje. Jedną z decyzji była zmiana polityki dotycząca szkolnego kampusu – czyli zasad jakie obowiązują uczniów i nauczycieli gdy przebywają po za budynkiem szkoły, a na jej terenie. Nauczyciele chcieli więcej zasad, a uczniowie więcej wolności. Wspólnie doszli do porozumienia. Głos wszystkich uczniów został wzięty pod uwagę, dzięki repentom klasy, którzy na bieżąco włączali klasę w proces podejmowania decyzji. Inne decyzje, które wspólnie podjęli dotyczyły min. mundurków szkolnych, zmiana procedur i zasad w szkole, kryteriach oceniania, planu lekcji.

Co się działo krok po kroku przy zmianie zasad na kampusie szkoły?

1. Każdy przewodniczący poprosił uczniów ze swojej klasy o zapoznanie się z dotychczasowymi zasadami.
2. Uczniowie przygotowali ankietę aby zebrać informacje zwrotne od wszystkich uczniów.
3. Na pierwszym spotkaniu dotyczącym tej sprawy uczniowie zaprezentowali wyniki ankiet. Głos uczniów stał się punktem wyjścia do rozmowy. Następnie nauczycieli przedstawili jak widzą daną kwestię. Kolejno odbyła się burza pomysłów (prowadzona przez ucznia, tak jak każde spotkanie), w której wszyscy wymieniali wady i zalety obecnych zasad.
4. Listę wad i zalet każdy przewodniczący zaprezentował swojej klasie i każdy mógł do niej dodać coś od siebie.
5. Potem na spotkaniu skupiono się na wadach. Ustalili, że nie chcą zmienić wszystkich zasadach, jedynie poprawić kilka. W tym celu powstały komisje, których zadaniem było opracowanie nowych rozwiązań.
6. Rozwiązania zaprezentowano na kolejnym spotkaniu i każdą poprawkę głosowano – jeśli miała więcej niż połowę głosów została zatwierdzana.

Dlaczego warto to wprowadzić?

- Uczniowie współdecydują o każdej sprawie ich dotyczącej.
- Dzięki zaangażowaniu przewodniczących klas wszyscy uczniowie są włączeni w podejmowanie decyzji.
- Uczniowie prowadzą spotkania i każdy ma równy głos.